

148. Perjantaina 20 päivänä marraskuuta 1998

kello 13

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Toinen käsittely

1) Hallituksen esitys laiksi vahingonkorvauslain muuttamisesta 5753

Hallituksen esitys 116/1998 vp
Lakivaliokunnan mietintö 13/1998 vp

2) Hallituksen esitys laiksi rikosvahinkojen korvaamisesta valtion varoista annetun lain muuttamisesta ..... ”

Hallituksen esitys 115/1998 vp
Lakivaliokunnan mietintö 16/1998 vp

3) Hallituksen esitys laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta ..

Hallituksen esitys 151/1998 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 19/1998 vp

4) Hallituksen esitys laiksi ajoneuvoverosta annetun lain muuttamisesta 5754

Hallituksen esitys 197/1998 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 46/1998 vp
vp
Toivomusaloite 20, 36/1998 vp

5) Hallituksen esitys laiksi valmisteverotuslain muuttamisesta 5755

Hallituksen esitys 208/1998 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 47/1998 vp

6) Hallituksen esitys laiksi tuloverolain 67 §:n muuttamisesta 5755

Hallituksen esitys 252/1998 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 48/1998 vp

7) Hallituksen esitys laiksi maaseutuelinkeinolain 28 §:n muuttamisesta ..... ”

Hallituksen esitys 136/1998 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö 11/1998 vp

8) Hallituksen esitys laiksi asevelvollisuuslain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen 2 momentin kumoamisesta ..... ”

Hallituksen esitys 249/1998 vp
Puolustusvaliokunnan mietintö 3/1998 vp

9) Hallituksen esitys laiksi sosiaalihuoltolain 49 §:n muuttamisesta 5756

Hallituksen esitys 166/1998 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 26/1998 vp
Lakialoite 74/1998 vp

10) Hallituksen esitys laiksi työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta 5757

Hallituksen esitys 211/1998 vp
Sivistysvaliokunnan mietintö 12/1998 vp

11) Hallituksen esitys laiksi kansaneläkelain 59 ja 59 a §:n muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi 5757

Hallituksen esitys 179/1998 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö 24/1998 vp

12) Hallituksen esitys laiksi kansaneläkeläisissä säädettyjen eläkkeiden ja avustusten sitomisesta elinkustannuksiin annetun lain 1 a §:n muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi 5759

Hallituksen esitys 141/1998 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö 25/1998 vp
Lakialoite 130/1997 vp, 89/1998 vp

Mietintöjen pöydällepano

13) Hallituksen esitys laeiksi valtiopäiväjärjestyksen ja edustajanpalkkiosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta 5762

Hallituksen esitys 190/1998 vp
Perustuslakivaliokunnan mietintö 7/1998 vp
Lakialoite 28/1995 vp, 86/1997 vp

14) Hallituksen esitys laiksi evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain 3 ja 6 §:n muuttamisesta ..... ”

Hallituksen esitys 215/1998 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 13/1998 vp

15) Hallituksen esitys tilastolain muuttamisesta 5763

Hallituksen esitys 175/1998 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 14/1998 vp

16) Hallituksen esitys laeiksi maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaamisesta valtion varoista annetun lain 1 §:n muuttamisesta ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain muuttamisesta ..... ”

Hallituksen esitys 232/1998 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö 27/1998 vp

17) Hallituksen esitys laeiksi arvo-
oaisuusjärjestelmästä annetun lain ja eräiden
siihen liittyvien lakien muuttamisesta 5763

Hallituksen esitys 127/1998 vp
Talousvaliokunnan mietintö 24/1998 vp

18) Hallituksen esitys laiksi sähkömark-
kinalain muuttamisesta ..... ”

Hallituksen esitys 162/1998 vp
Talousvaliokunnan mietintö 25/1998 vp

19) Hallituksen esitys laeiksi kemikaali-
lain ja räjähdysvaarallisista aineista an-
netun lain muuttamisesta ..... ”

Hallituksen esitys 221/1998 vp
Talousvaliokunnan mietintö 26/1998 vp

Puhetta johtaa puhemies Uosukainen.

Nimenuudossa merkitään poissa oleviksi edustajat Andersson C., Bremer, Bryggare, Filatov, Gustafsson, Hellberg, Helle, Huttu-Juntunen, Jaakonsaari, Jansson, Juhantalo, Kaarilahdi, Kemppainen, Koskinen M., Kukkonen J., Manninen, Markkula-Kivisilta, Mikkola, Mähönen, Mönkäre, Nyby, Ojala R., Olin, Penttilä, Ranta-Muotio, Rantanen, Ryhänen, Saapunki, Saarnio, Suhola, Tarkka, Tennilä ja Vuorensola.

Nimenuudon jälkeen ilmoittautuvat edustajat Manninen, Mikkola ja Suhola.

Ilmoitussasiat:

Lomanpyynnöt

Vapautusta eduskuntatyöstä saavat tästä päivästä

sairauden perusteella edustajat Bremer ja Kaarilahti sekä

muun syyn perusteella edustajat Bryggare, Gustafsson, Hellberg, Kemppainen, M. Koskinen, J. Kukkonen, Penttilä, Ranta-Muotio, Ryhänen, Saarnio, Tarkka ja Vuorensola.

Uudet hallituksen esitykset

P u h e m i e s : Ilmoitetaan, että tasavallan presidentti on tänään antanut eduskunnalle hallituksen esitykset n:ot 259—262.

Kirjalliset kysymykset

Merkitään saapuneiksi vastaukset kirjallisiin kysymyksiin n:ot 996, 1002, 1018, 1047, 1051, 1052, 1071, 1073, 1074, 1078, 1085, 1087, 1088, 1092, 1093, 1095, 1096, 1105, 1106, 1109, 1111, 1112, 1114—1117, 1119—1121, 1123-1131, 1134, 1138, 1139, 1143, 1144, 1148, 1151, 1153, 1155, 1164, 1166, 1172, 1183, 1193 ja 1196.

Ed. Saaren ym. välikysymys n:o 5 valtion rahoitusvastuusta vanhusten ja sairaiden hoidossa

Välikysymys 5/1998 vp

P u h e m i e s : Ulkopuolella päiväjärjestyksen ilmoitetaan, että viime istunnossa tähän istuntoon pöydälle pantuun ed. Saaren ym. välikysymykseen n:o 5 valtion rahoitusvastuusta vanhusten ja sairaiden hoidossa (VK 5/1998 vp) ovat sen allekirjoittajien lisäksi yhtyneet edustajat Kallis, Aittoniemi, Myllyniemi, Vistbacka, Räsänen ja Pesälä.

Kun välikysymykseen näin ollen on liittynyt kaikkiaan 42 edustajaa, tulen valtiopäiväjärjestyksen 37 §:n 2 momentin mukaisesti antamaan välikysymyksen tiedoksi asianomaiselle valtioneuvoston jäsenelle.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:**1) Hallituksen esitys laiksi vahingonkorvauslain muuttamisesta**

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 116/1998 vp
Lakivaliokunnan mietintö 13/1998 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö n:o 13. Yleiskeskustelu asiasta julistettiin päättyneeksi viime istunnossa.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 5 luvun 4 a § ja luvun otsikko, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

2) Hallituksen esitys laiksi rikosvahinkojen korvaamisesta valtion varoista annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 115/1998 vp
Lakivaliokunnan mietintö 16/1998 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö n:o 16. Yleiskeskustelu asiasta julistettiin päättyneeksi viime istunnossa.

Yleiskeskustelussa on ed. Aittoniemi ed. Myllyniemen kannattamana ehdottanut, että käsittelyn pohjaksi hyväksyttäisiin vastalauseeseen sisältyvä lakiehdotus.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Joka käsittelyn pohjaksi hyväksyy lakivaliokunnan mietinnön, äänestää ”jaa”; jos ”ei” voittaa, on ed. Aittoniemen ehdotus hyväksytty.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 113 jaa- ja 46 ei-ääntä; poissa 40. (Ään. 1)

Eduskunta on käsittelyn pohjaksi hyväksynyt lakivaliokunnan mietinnön.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 2 a, 6 a, 14, 16 ja 27 a §, voimaantulosäännös, lain uusi nimi, johtolause ja lakiehdotuksen nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

3) Hallituksen esitys laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 151/1998 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 19/1998 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 19. Yleiskeskustelu asiasta julistettiin päättyneeksi viime keskiviikkona pidetyssä istunnossa.

Eduskunta ryhtyy lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

18 §

Keskustelu:

Ed. Hyssälä: Arvoisa rouva puhemies! Ehdotan vastalauseen mukaisesti, että pykälä poistetaan.

Ed. Lämssä: Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Hyssälän ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemies: Keskustelussa on ed. Hyssälä ed. Lämsän kannattamana ehdottanut, että pykälä poistetaan.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Hyssälän ehdotus ”ei”.

Puhemies: Äänestyksessä on annettu 116 jaa- ja 44 ei-ääntä, 1 tyhjä; poissa 38. (Ään. 2)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

19 § hyväksytään keskustelutta.

46 §

Keskustelu:

Ed. Hyssälä: Arvoisa rouva puhemies! Ehdotan vastalauseen mukaisesti, että pykälä poistetaan.

Ed. Lämssä: Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Hyssälän ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemies: Keskustelussa on ed. Hyssälä ed. Lämsän kannattamana ehdottanut, että pykälä poistetaan.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Hyssälän ehdotus ”ei”.

Puhemies: Äänestyksessä on annettu 111 jaa- ja 45 ei-ääntä; poissa 43. (Ään. 3)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Voimaantulosäännös

Keskustelu:

Ed. Hyssälä: Arvoisa rouva puhemies! Ehdotan, että voimaantulosäännös hyväksytään vastalauseen mukaisessa muodossa.

Ed. Lämssä: Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Hyssälän ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemies: Keskustelussa on ed. Hyssälä ed. Lämsän kannattamana ehdottanut, että voimaantulosäännös hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Hyssälän ehdotus ”ei”.

Puhemies: Äänestyksessä on annettu 110 jaa- ja 45 ei-ääntä, 1 tyhjä; poissa 43. (Ään. 4)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

4) Hallituksen esitys laiksi ajoneuvoverosta annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 197/1998 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 46/1998 vp
Toivomusaloite 20, 36/1998 vp

Puhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 46. Ensin salli-

taan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 7, 7 a ja 9 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

5) Hallituksen esitys laiksi valmisteverotuslain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 208/1998 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 47/1998 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 47. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 7, 8, 10, 10 a, 11 ja 12 §, 14 ja 15 a § ja 3 luvun otsikko, 16, 17, 18 a, 22, 22 a, 24, 33—35, 37, 38, 40 ja 41 §, 9 luvun otsikko, 11 luvun otsikko, 52, 54 b ja 54 c § ja 12 luvun otsikko sekä 60—62, 62 a, 64 a, 68, 69, 72 ja 73 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

6) Hallituksen esitys laiksi tuloverolain 67 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 252/1998 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö 48/1998 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 48. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 67 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

7) Hallituksen esitys laiksi maaseutuelinkeinolain 28 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 136/1998 vp
Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö 11/1998 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö n:o 11. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 28 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

Ed. Manninen merkitään läsnä olevaksi.

8) Hallituksen esitys laiksi asevelvollisuuslain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen 2 momentin kumoamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 249/1998 vp
Puolustusvaliokunnan mietintö 3/1998 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on puolustusvaliokunnan mietintö n:o 3. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. L a a k s o : Rouva puhemies! Kun asevelvollisuuslaki muuttui heinäkuun alussa ja siirryt-

tiin uuteen palvelusaikajärjestelmään, joka pääasiassa lyhensi varusmiesten palveluaikaa lyhimmillään 6 kuukauteen ja pisimmillään 12 kuukauteen, niin samanaikaisesti kuitenkin syntyi tilanne, jossa käytössä oli itse asiassa kaksi kokonaispalveluaikajärjestelmää, sillä ne, jotka olivat saaneet lykkäystä aikaisemmin ennen tämän uuden lain voimaantuloa, olivat tilanteessa, jossa heidän olisi pitänyt palvella pitempään. Tästä syystä oli välttämätöntä muuttaa lakia, jotta myös ne, jotka tulevat lykkäyksen jälkeen palvelukseen, ovat tämän voimassa olevan uuden lain puitteissa eivätkä joudu palvelemaan muita pitempään. Sen takia tämä lakiesitys, jonka hallitus on tehnyt ja jonka puolustusvaliokunta on käynyt lävitse, on tarpeellinen, ja täytyy sanoa, että puolustusvaliokunnan jäseniin on oltu paljon yhteydessä, sillä on pelätty sitä, että syntyy kummallinen tilanne, jossa osa varusmiehistä joutuu palvelemaan muita huomattavasti pitempään.

Ed. Mikkola merkitään läsnä olevaksi.

Ed. A i t t o n i e m i : Rouva puhemies! Minä luulin, että ed. Laakso alkaa taas puhua siviilipalvelusmiesten puolesta ja pyysin puheenvuoron. Mutta koska hän ei puhunutkaan, minä luovun puheenvuorostani.

Ed. K e k k o n e n : Arvoisa rouva puhemies! Tässä asiassa, toisin kuin ed. Aittoniemi, on hyvin helppoa olla ihan samaa mieltä ed. Laakson kanssa. Tämän asian käsittely käsitteli hyvin tärkeätä periaatteellista asiaa. Itse käsittely oli yllättävän joutuisaa ja kätevää puolustusvaliokunnassa ja antoi toivoa siitä, että nämä tämän tyyppiset asiat vastaisuudessa etenevät sellaisella joustavuudella ja asian vaatimalla tarkoituksenmukaisuudella kuin mikä tarkoituksenmukaisuus vallitsi puolustusvaliokunnassa tätä asiaa käsiteltäessä.

Ed. L a a k s o : Rouva puhemies! Haluan vain ed. Aittoniemelle todeta, että aivan lähiviikkoina meille tulee kyllä mahdollisuus keskustella myös siviilipalveluslain ja siviilipalveluksen keston lyhentämisestä ja pidentämisestä. Ymmärrän, että ed. Aittoniemi kuuluu siihen viime mainittuun rintamaan, joka pitää siviilipalvelusmiehiä käpykaartilaisina erään kokoomuksen kansanedustajan tapaan.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1 ja 2 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

9) Hallituksen esitys laiksi sosiaalihuoltolain 49 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys 166/1998 vp

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö 26/1998 vp

Lakialoite 74/1998 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö n:o 26. Ensinnäkin asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. P u i s t o : Arvoisa puhemies! Haluan vain siltä osin puuttua tähän hallituksen esitykseen, että haluan kiittää hallitusta hyvästä esityksestä. Tämä asiahan oli erittäin akuutisti esillä viime joulun alla, kun päätimme laista toimeentulotuen osalta ja silloin se herätti vielä epävarmuutta siitä, onko mahdollista järjestää tämä lääninoikeuden päätöksestä tehtävä valitusoikeus. Asiaa selvitettiin myöhemmin. Valiokunta teki yhteisen oman lakialoitteen tästä asiasta. Asiaa ei kuitenkaan tarvinnut hoitaa lakialoitteen pohjalta, vaan se hoidetaan kuten parlamentarismiin kuuluukin hallituksen esityksen pohjalta, ja näin viime joulun alla hyväksytty laki toimeentulotuesta sai nyt tämän puuttuvan osan.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 49 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Eduskunta yhtyy sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan ehdotukseen lakialoitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen hylkäämisestä.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

10) Hallituksen esitys laiksi työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 211/1998 vp
Sivistysvaliokunnan mietintö 12/1998 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö n:o 12. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. Korteniemi: Arvoisa rouva puhemies! Tuen nyt tehtävää lainmuutosta. Muistutan kuitenkin siitä, että kun laki työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta säädettiin, lailta odotettiin paljon enemmän kuin mihin tähän mennessä on päästy. Alkuperäiset tavoitteet ovat jääneet kauas ja jäävät edelleen tämänkin lainmuutoksen jälkeen.

Alun perinhän arvioitiin, että vuonna 1998 koulutukseen hakeutuisi 6 700 työtöntä. Todellisuudessa on jääty kauas tuosta. Syyskuun loppuun mennessä vain noin 700 työtöntä on hakeutunut tämän lain perusteella koulutukseen, ja näin ollen ollaan kaukana siitä, mitä todella alun perin tavoiteltiin.

Nyt saimme työministeriön edustajan taholta kuulla valiokunnassa, että on asetettu seuranta- ja koordinaatioryhmä selvittämään tätä asiaa. Nyt kuitenkin on ilmennyt, että nämä puutteet tiedetään, joita tässä lainsäädännössä on. Siksi mielestämme olisikin tullut ryhtyä jo tässä vaiheessa tekemään muutoksia, jotka parantaisivat sitä, että tämän lain tavoitteet toteutuisivat. Siksi tulemmekin lain kolmannessa käsittelyssä esittämään lausumaehdotusta, että eduskunta ryhtyy välittömästi toimenpiteisiin laissa olevien epäkohtien korjaamiseksi, jotta asetetut tavoitteet työttömien omaehtoisesta opiskelusta toteutuvat.

Ed. Virtanen: Rouva puhemies! Äskeisen edustajan puheeseen liittyen, silloin, kun tätä työasiainvaliokunnassa käsiteltiin, kyllä nämä epäkohdat siellä aika hyvin tiedostettiin, mutta sanonpa nyt tässä vaiheessa vain, että jostain kumman syystä nämä kolmikantakysymykset tässäkin asiassa sotkivat asian. Kyllä luulen, että hallituspuolueissa, vaikka itse olen oppositio- puolueen edustaja, tajuttiin nämä epäkohdat.

Mielestäni tästä on vähän turha ehdottaa enää mitään, kun tuntuu siltä, että myös keskustan työasiainvaliokunnan jäsenet tajusivat tämän, että asia oli näin. Sanon tässä sen, että painan taas tyhjää, kun tästä äänestetään.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 5 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

11) Hallituksen esitys laiksi kansaneläkelain 59 ja 59 a §:n muuttamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Toinen käsittely
Hallituksen esitys 179/1998 vp
Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 24/1998 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö n:o 24. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. Hysäjä: Arvoisa rouva puhemies! Tässä kyseisessä esityksessä on kyse siitä, että valtio vähentää rahoitusosuuttaan Kelalle 500 miljoonalla markalla. Keskustan ryhmässä katsoimme, että Kelan asema rahoituslaitoksena, vakuutuslaitoksena, heikkenee. Kela on ollut kuitenkin perusturva kansalaisille maksava rahoituslaitos. Katsoimme, että tämä sosiaaliturvan maksatus myös pitkällä aikavälillä on turvattava samoin kuin Kansaneläkelaitoksen itsenäisyysaste siinä, missä se nytkin on. Näin ollen olemme asiasta jättäneet vastalauseen, ja tulen esittämään yksityiskohtaisessa käsittelyssä nämä muutosesitykset ja vastalauseen mukaista muotoa.

Ed. Huuhanen: Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys tätä asiaa koskien kuuluu sarjaan budjetin tasapainottamistemppeja, jollainen on myös Valtion eläkerahaston varojen siirto budjetin katteeksi 7,75 miljardin markan

osalta. Tämä 500 miljoonaa markkaa koskee todella pahalla tavalla Kansaneläkelaitoksen taloudellista itsenäisyyttä. Se, että eilen valtuutettujen kokouksessa perehdyimme tähän asiaan erityisellä huolella, osoitti, että tällä 500 miljoonan markan säästöllä takuusuorituksista, joka jää vastuuksi Kansaneläkelaitokselle, on ainakin kaksi vaikutusta. Toinen on jo tulevan vuoden mutta erityisesti vuoden 2000 rahoituksen likviditeettikysymys, ja toinen on luonnollisesti markkamääräinen ”rokotus” Kansaneläkelaitoksen toimihenkilöitten eläkevastuupuolella.

En pidä missään tapauksessa hyväksyttävänä sitä, että Kansaneläkelaitos joutuu ylimääräisiin vaikeuksiin. Valtuutetut ovat monessa yhteydessä vedonneet siihen, että eduskunnassa toimittaisiin tavalla, joka turvaa rahoituksen vakaalla ja pitkäjänteisellä tavalla. Nyt tähän varmuusvarallisuuteen puututaan puolen miljardin markan veroisesti, ja tilanne on todella huono. Tämähän pahimmillaan on pään avaus vastaavan käytännön jatkamiseen. Tällöin sopii kysyä, onko Kellalla enää sitä perustuslaillista asemaa kuin perustuslaissa sille on määritelty.

Mietintöön liittyvä vastalause on asiallinen, ja tämän puheenvuoroni olen nimenomaan käyttänyt Kelan valtuutettujen puheenjohtajan ominaisuudessa osoittaakseni syvän huolen tämän hallituksen esityksen vaikutuksista.

Ed. I h a m ä k i : Arvoisa puhemies! Valtio todella vähentää rahoitusosuuttaan Kelalle noin 500 miljoonaa markkaa, mutta valtio kuitenkin vastaa Kelan kunkinhetkisestä maksuvalmiudesta eli lupaa turvata kaikissa olosuhteissa Kelan rahoitustarpeen. Kelan valtuutettujen kokouksessa emme halunneet ottaa tähän asiaan kantaa, koska asia on kesken eduskunnassa.

Haluan vielä lopuksi todeta, että samaa veronmaksajien rahaa tämä on. Jos toisessa taskussa rahaa on ja toisessa ei, kyllä se käy, että toisesta taskusta toiseen siirretään, koska raha on veronmaksajien rahaa.

Ed. Suhola merkitään läsnä olevaksi.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Eduskunta ryhtyy ensimmäisen lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

59 §

Keskustelu:

Ed. H y s s ä l ä : Arvoisa rouva puhemies! Ehdotan, että pykälä saa vastalauseen l. muutos ehdotuksen mukaisen muodon.

Ed. L ä m s ä : Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Hyssälän ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Hyssälä ed. Lämsän kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Hyssälän ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 100 jaa- ja 45 ei-ääntä; poissa 54. (Ään. 5)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

59 a § hyväksytään keskustelutta.

Voimaantulosäännös

Keskustelu:

Ed. H y s s ä l ä : Arvoisa rouva puhemies! Ehdotan, että voimaantulosäännös hyväksytään vastalauseen mukaisena.

Ed. L ä m s ä : Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Hyssälän ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Hyssälä ed. Lämsän kannattamana ehdottanut, että voimaantulosäännös hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Hyssälän ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 99 jaa- ja 45 ei-ääntä; poissa 55. (Ään. 6)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Eduskunta ryhtyy toisen lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

59 §

Keskustelu:

Ed. Hyssälä : Arvoisa rouva puhemies! Ehdotan, että pykälä hyväksytään vastalauseen mukaisena.

Ed. L ä m s ä : Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Hyssälän ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Hyssälä ed. Lämsän kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Hyssälän ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 95 jaa- ja 43 ei-ääntä; poissa 61. (Ään. 7)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Voimaantulosäännös

Keskustelu:

Ed. Hyssälä : Arvoisa rouva puhemies! Ehdotan, että voimaantulosäännös hyväksytään vastalauseen mukaisena.

Ed. L ä m s ä : Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Hyssälän ehdotusta.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

P u h e m i e s : Keskustelussa on ed. Hyssälä ed. Lämsän kannattamana ehdottanut, että voi-

maantulosäännös hyväksyttäisiin vastalauseen mukaisena.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Äänestys ja päätös:

Mietintö ”jaa”, ed. Hyssälän ehdotus ”ei”.

P u h e m i e s : Äänestyksessä on annettu 94 jaa- ja 42 ei-ääntä; poissa 63. (Ään. 8)

Eduskunta on hyväksynyt mietinnön.

Johtolause ja nimike hyväksytään keskustelutta.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

kolmannen lakiehdotuksen 1 ja 2 §, johtolause ja nimike sekä

neljännen lakiehdotuksen 3 ja 4 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

12) Hallituksen esitys laiksi kansaneläkeläisissä säädettyjen eläkkeiden ja avustusten sitomisesta elinkustannuksiin annetun lain 1 a §:n muuttamisesta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Toinen käsittely

Hallituksen esitys 141/1998 vp

Sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö 25/1998 vp

Lakialoite 130/1997 vp, 89/1998 vp

P u h e m i e s : Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveystieteiden valtiokunnan mietintö n:o 25. Ensimmäinen sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. K u o s m a n e n : Arvoisa rouva puhemies! Eläkeläisten etuja on leikattu ja verotusta kiristetty 1990-luvun alusta lähtien. Vuokra- ja palvelujen hinnat ovat nousseet. Sairausten vähennysten poiston vastapainona luovutusta ilmaista hammashoitoa ei ole kuulunut eläkeläisille. Sairausvakuutuksen korvaustasoa

on leikattu, lääkkeiden korvaustaso on Suomessa Euroopan alhaisimpia. Eli nyt minä olen sitä mieltä henkilökohtaisesti, että tämä leikkauslinja saa eläkeläisten kohdalta riittää. Tästä kansaneläkkeen perusosan leikkaamisesta minun mielestäni pitäisi luopua.

Ed. Hyssälä: Arvoisa rouva puhemies! Keskustan eduskuntaryhmä on pitänyt hyvin tarpeellisena ja tärkeänä, että kaikkien kansalaisten oikeus edes pieneen kansaneläkkeen pohjaosaan on säilytettävä ja että siinä on kansanvaikutuksen periaate sen kivijalkana. Kuitenkin kun pohjaosa on muutettu työeläkevähenteiseksi vuoden 96 alusta, on tämä periaate murtunut.

Me emme ole koko aikana voineet tätä hyväksyä ja nyt esitämme pohjaosan jäädyttämistä, jotta voitaisiin edes pieni pohjaosa turvata kaikille kansalaisille. Tulemme tekemään tästä vastalauseen mukaiset esityksemme.

Ed. Kuoppa: Arvoisa puhemies! Ed. Kuosmanen on näköjään viimeinkin lukenut myös kokoomuksen Nykypäivä-lehden numeron 20.10.1998, jossa todetaan, että pohjaosan leikkaamista peitellään niputtamalla se indeksikorotuksien ja veronkevennyksien kanssa. On tietenkin hyvä, että ed. Kuosmanen on muuttanut kantaansa ja ilmoittaa vastustavansa kansaneläkkeen pohjaosan leikkaamisen jatkamista.

Kansaneläkkeen pohjaosan leikkaaminenhan kohdistuu noin 370 000—380 000 eläkeläiseen. He ovat keskisuurta eläkettä saavia eläkeläisiä, joiden eläkeansio, josta eläke on laskettu, on ollut, kun he ovat jääneet eläkkeelle, mistä eläke on laskettu, on ollut noin 7 000 markasta päälle 14 000 markkaan. Tästä eivät kaikkein suurituloisimmat ole hyötynneet, eivätkä myöskään kaikkein pienituloisimmat menetä tässä leikkauksessa, vaan nimenomaan teollisuuden keskiansion kahta puolta olevat työntekijät joutuvat kansaneläkkeen pohjaosan leikkausten kohteiksi, henkilöt, jotka ovat jääneet eläkkeelle ennen vuotta 1996.

Tämä on myös siinä mielessä epäoikeudenmukainen, että yhteensovitusmenettelyhän on merkinnyt sitä, että jos työeläkeansio on ollut suurempi elikkä täyteen eläkeprosenttiin asti tullut, on tehty yhteensovitus, jolla on tehty tilaa kansaneläkkeen pohjaosalle, jotta eläkeprosentti ei ole tullut ylitettyä yhteiseläkkeessä kansaneläkkeen pohjaosan ja työeläkkeen yhteydessä. Näin ollen tässä tapahtuu osalle eläkkeensaajia niin,

että he tavallaan kahteen kertaan joutuvat leikkauksen kohteiksi.

Vuoden 1996 jälkeen eläkkeelle jääneille eläkeläisillehän tätä ei ole enää, koska kansaneläkkeen pohjaosaa ei ole olemassa siinä mielessä, että se yhteensovitettaisiin työeläkkeen kanssa. Sitäkin suuremmalla syyllä, koska aikaisemmin eläkkeet ovat olleet pienempiä, tämä kansaneläkkeen pohjaosan leikkaus tulisi keskeyttää ja jättää edes pieni osa kansaneläkkeen pohjaosasta. Valiokunta oli myös sitä mieltä, että jos valtion rahoitustilanne sen sallii, niin kansaneläkkeen pohjaosan leikkaus tulisi ensi vuonna keskeyttää. Mielestäni keskeytyksen tulisi tapahtua jo nyt.

On muistettava myös, että eläkeläisillehän ei ole kielteistä pelkästään vain kansaneläkkeen pohjaosan leikkaus, vaan heihin, erityisesti yli 65-vuotiaisiin, kohdistuu taitettu indeksi, joka heikentää heidän eläkkeitään. Kolmen vuoden aikana, kun taitettu indeksi on ollut voimassa ja ensi vuoden taitetun indeksin arvio mukaan lukien he menettävät noin 3 prosenttia verrattuna aikaisemmin käytettyyn työeläkeindeksiin. Elikkä alle 65-vuotiaat työeläkeläiset saavat noin 3 prosenttia suuremmat indeksikorotukset työeläkkeeseensä kuin ne, jotka ovat yli 65-vuotiaita. Lisäksi tietenkin on vielä muistettava, että eläkeläisiä rasittaa ylimääräinen sairausvakuutusmaksu, joka ensi vuonna on 2,4 prosenttia.

Näistä syistä tulen kannattamaan ed. Hyssälän tekemää hylkäysesitystä, jotta kansaneläkkeen pohjaosan leikkaus jäädytettäisiin tälle tasolle.

Ed. Manninen: Arvoisa rouva puhemies! Pohjoismaisen sosiaaliturvan universaaliperiaatteeseen kuuluu, että tietyt vähimmäisetuudet kuuluvat jokaiselle kansalaiselle. Tällaisia etuuksia meillä suomalaisilla ovat olleet oikeus kansaneläkkeen pohjaosaan ja oikeus minimisairauspäivärahaan, kaikkein tärkeimmät tässä mainitakseni. Nykyinen, Lipposen — Niinistön hallitus on kuitenkin lähtenyt jo alusta alkaen murtamaan pohjoismaisen sosiaaliturvan perusteita ja minimiasioita.

Käsiteltävänä oleva lakiesitys, jolla jatketaan kansaneläkkeen pohjaosan leikkausta, tosin hiukan uusilla prosentteilla, mutta tarkoituksena jatkossa lopettaa kansaneläkkeen pohjaosa myös niiltä, jotka ovat sen aiemmin saaneet, on juuri sellainen toimenpide, joka on Suomen keskustan mielestä vastoin pohjoismaisen sosiaaliturvan universaaliperiaatetta. Suomen keskusta on vas-

tustanut johdonmukaisesti alusta alkaen kansaneläkkeen pohjaosan muuttamista työeläkevähenteiseksi ja sen leikkaamista niiltä, joille se on jo asianmukaisesti aiemmin myönnetty.

Erityisen valitettavaa tässä on se, että näiden 400 000 henkilön joukossa, joita tämä päätös koskee, on noin 100 000 sellaista henkilöä, joilla kansaneläkkeen pohjaosa on yhteensovitettu aikoinaan eläkepäätöksen kanssa. Sehän käytännössä merkitsee sitä, että kansaneläkkeen pohjaosa leikataan toiseen kertaan heidän varsinaisesta eläkkeestään. Ei voi olla oikein Suomen kaltaisessa oikeusvaltiossa, että tavanomaisessa lainsäädäntöjärjestyksessä leikataan jo olemassa olevaa selkeää etuutta, joka perustuu myös pitkälle maksuperiaatteeseen ja jota monet näistä eläkkeensaajista ovat maksaneet vuosikymmeniä. Tämän vuoksi Suomen keskusta on jättänyt vastalauseen.

Samassa yhteydessä totean, että valiokunnassa on myös kaksi edustaja-aloitetta, joissa on esitetty kansaneläkkeen pohjaosan leikkauksen jäädyttämistä. Se mielestämme olisi tässä tilanteessa oikea toimenpide. Toivottavasti tämä sali ottaa todella huomioon eläkeläisten perustellut ja oikeat toiveet ja on valmis asettumaan myös äänestyksissä eikä vain puheissa eläkeläisten etujen puolustajaksi.

Hallitus on sinänsä luvannut, mikä on toki myönteistä, että kenenkään varsinainen eläke ei alene, kun otetaan huomioon verotuksessa tapahtuvat muutokset ja indeksikorotukset. On tietysti mahdollista pitää tästä lupauksesta kiinni, mutta kun joka tapauksessa kustannustaso muuttuu, näiden eläkeläisten ostovoima ja eläkkeen ostokyky joka tapauksessa heikkenee, vaikka markkamääräinen summa pysyisikin vähintään entisellään.

Tämä päätös on monessa mielessä rinnastettavissa myös niin sanottuun taitettuun indeksiin, joka myös leikkaa vanhempien, jo eläkkeellä olevien, yli 65-vuotiaiden eläkkeitä. Siitä syystä keskustasta pyrkii kaikin voimin toimimaan niin, että pohjaosan leikkaus todella jäädytettäisiin ja eläkkeet säilytettäisiin kansaneläkkeen pohjaosankin osalta siinä tasossa, jossa ne ovat tällä hetkellä.

Ed. A i t t o n i e m i : Rouva puhemies! Mieli-piteen muuttajia eläkeläisten etujen suuntaan alkaa vaalien lähestyessä tulla entistä enemmän. Eläkeläisten äänet ovat hyvin tärkeitä. Näyttää ed. Kuosmanenkin jo heränneen pienille keruumatkoille. Sitten taas sen jälkeen, kun vaalit on

pidetty, eläkeläisillä ja vähäosaisilla tässä salissa ei ole keitään muita puolustajia kuin keskusta, mutta tällaistahan tämä maailma on aina.

Eläkeläisten reaalitytulot ovat riippuen vähän laskentatavasta ja laskijasta alentuneet 90-luvulla kuutisen prosenttia, ehkä vähän ylikin, kun taas palkkatyötä tekevien osalta suunta on ollut hyvin voimakkaasti toinen. Tämä jo osoittaa sen, miten huonossa asemassa eläkeläiset ovat olleet, olivat sitä tietysti Ahon hallituksen aikakin, mutta silloin olivat olosuhteet toiset. Tältä pohjalta katson valiokunnan toista lausumaehdotusta, jossa lukee: ”Valiokunta edellyttää, että hallitus valtion taloudellisen tilanteen sen salliessa esittää lainmuutoksen, jolla kansaneläkkeen pohjaosan leikkaaminen pysäytetään.” Koska on se aika, jolloin se pysäytetään, jollei nyt, koska isoille rikkaille kyllä heltiää miljoonien ja kymmenienkin miljoonien optioita, mutta eläkeläisten asiaan ei vielä kukaan ole kiinnostusta? Mitä enää pysäytetään, kun pohjaosa on pian leikattu? Eihän siellä ole kuin pienet rippeet enää, muruset pohjalla. Tällaiset lausumaehdotukset ovat suorastaan naurettavia, että pysäytetään joskus tulevaisuudessa, kun viimeisiä ollaan jo parasta aikaa viemässä. Tällaista tämä on, rouva puhemies, maailman meno.

Ed. T a k k u l a : Arvoisa puhemies! Kaikkien kansalaisten oikeus edes pieneen kansaneläkkeeseen on ollut todellakin kansanvakuutuksen keskeinen periaate, ja siitä on pidettävä kiinni. Yhteiskunnan sivistyksen mitan täytyy todella olla muuallakin kuin vaalipuheissa ja lähtökohdan se, että sivistystä mitataan sillä, millä tavalla vähempiosaisista huolehditaan, siis lapsista, nuorista, vanhuksista, vammaisista, pitkäaikaissairaista.

Eläkeläiset ovat yksi keskeinen joukko. Kysyn ihan suoraan: Tämäkö on se, millä tavalla me eläkeläisille, sille sukupolvelle, joka on rakentanut tämän maan, lausomme kiitoksen, leikkaamalla heidän kansanvakuutustaan, leikkaamalla kansaneläkkeen pohjaosaa? Mielestäni tämä ei ole sellainen kiitos eikä tällä tavalla tule toimia, vaan sitä työtä, jota he ovat tehneet yhteiskunnan rakentamiseksi, toisella tavalla tulisi tukea, toisella tavalla tulisi arvostaa.

Toivon, että tällaiselta leikkaukselta voitaisiin välttyä ja todellakin eläkeläisten tilanne huomioitaisiin. Jo tällä hetkellä heitä kohdellaan epäoikeudenmukaisesti ylimääräisen sairausvakuutusmaksun ja taitetun indeksin osalta. Toivon, että jollakin tavalla oikeudenmukaisuuden

periaatteet voisivat alkaa toteutua ja eläkeläisiä myös ryhmänä kohdeltaisiin tasavertaisesti ja tällainen turmiollinen lakiesitys, hallituksen esitys, yksimielisesti täällä kumottaisiin.

Ed. L u h t a n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ed. Takkulalle huomautaisin, kun hän ei ollut täällä edellisellä kaudella, että leikkauksia voidaan toki tehdä ja valitettavasti tietysti muullakin tavalla kuin pohjaosaa leikkaamalla. Edellisen hallituksen aikana pohjaosa säästyi, mutta sen sijaan eläkeläisten käteen jäävät tulot eivät säästyneet, koska edellinen hallitus asetti ylimääräisen kelamaksun ja korotetun sairausvakuutusmaksun sekä jähdytti indeksitarkistukset. Nämä todella leikkasivat eläkeläisten käteen jäävää tuloa siten, että se pieneni huomattavasti. Nyt nämä puutteet on korjattu huomattavalta osaltaan, eli toteaisin sen, että käteen jäävä tulo on eläkeläiselle tärkein asia.

Ed. K o k k o n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ed. Luhtanen jo hyvin pitkälle vei sanat suustani, mutta haluan vielä todeta sen, että opposition edustajat ovat hyvin äänekkäästi nyt kalistelleet hallituksen suuntaan ja esittäneet, että hallitus tekee tämän pahaa puhuutaan. Te tiedätte varsin hyvin, mikä valtion taloudellinen tila on. Te tiedätte sen, että me velkaannumme edelleen kaikesta huolimatta. Ed. Aittoniemi puhuu optioista. Ne eivät ole valtion rahaa. Yksityinen bisnes hoitaa hommansa niin kuin hoitaa. Siihen ei eduskunta voi puuttua tällä hetkellä voimassa olevan lainsäädännön nojalla. Mutta tämä ei ole ilkeyttä, vaan taloudellisen pakon sanelema juttu, ja te olette varsin hyvin nähneet, miten tuskainen tämä prosessi on ollut sosiaali- ja terveystaloudessa. Siitä syystä me olemme nuo ponnet mietinnön perään laittaneet. Heti, kun taloudellinen tilanne sallii, eläkeläisten tulotaso on korjattava.

Ed. L a a k s o (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Mielestäni hallituspuolueiden kansanedustajina meillä pitää olla myös itsekritiikkiä. Emme voi sanoa, että se, mitä Ahon hallitus teki, oli pelkästään hyvää ja se, mitä Lipposen hallitus tekee, on pelkästään pahaa, tai päinvastoin. Ongelma nimittäin on se, että molempien hallitusten eläkepoliittiset toimet ovat olleet huonoja ja myös hyviä. Ongelma tässä on se, että osaa niistä ongelmista, jotka Ahon hallitus loi, ei vielä ole korjattu. Myönteistä on se, että kansaneläkemaksu on poistettu eläkeläisiltä. Se on

myönteinen askel. Indeksitarkistukset, ed. Luhtanen, on kyllä palautettu mutta vain osittain, ottamalla käyttöön taitettu eläkeindeksi. Kaikkein suurin ongelma on tietenkin se, jota me käsittelemme parhaillaan, pohjaosan asteittainen poistaminen. Vaikka me olemme hallituspuolueiden kansanedustajia, niin emme me mielestäni saa syyllistyä siihen, että me väitämme tapahtuneeksi jotakin, mitä ei kuitenkaan ole tapahtunut. Eläkeläisten osalta tilanne on huono eikä se ole olennaisesti parantunut tämän hallituksen aikana.

Ed. T a k k u l a (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustajille Luhtaselle ja Kokkoselle sanoisin, että iloitsen siitä, että teidän omatuntonne hiukan heräsi, kun kysyin, tämäkö on se kiitos, minkä eläkeläisille haluatte antaa. Te ymmärrätte, että on ehdottomasti väärin, että näin toimitaan. Jos edellinen hallitus on tehnyt virheitä tässä asiassa, vaikkakin erilaisissa olosuhteissa, ei se oikeuta tätä hallitusta jatkamaan virheellistä linjaa. Jossakin pitää tulla päätös eikä niin, että hurskaita toivomuksia laitetaan huutaen taloudellisesta pakosta, koska kuitenkin hallitus on voinut antaa verohelpotuksia hyvätuolisille.

Arvoisa puhemies! Minä toivon, että omatunto herää myös vastauspuheenvuoroja käyttäneillä edustajilla sillä tavalla, että he tulisivat todellisiin toimiin eläkeläisten puolelle eivätkä ryhtyisi leikkaamaan eläkeläisiltä tämän hallituksen esityksen mukaan.

P u h e m i e s : Asian käsittely keskeytetään.

13) Hallituksen esitys laeiksi valtiopäiväjärjestyksen ja edustajanpalkkiosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys 190/1998 vp
Perustuslakivaliokunnan mietintö 7/1998 vp
Lakialoite 28/1995 vp, 86/1997 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

14) Hallituksen esitys laiksi evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain 3 ja 6 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys 215/1998 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 13/1998 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

15) Hallituksen esitys tilastolain muuttamisesta

Hallituksen esitys 175/1998 vp
Hallintovaliokunnan mietintö 14/1998 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

16) Hallituksen esitys laeiksi maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaamisesta valtion varoista annetun lain 1 §:n muuttamisesta ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain muuttamisesta

Hallituksen esitys 232/1998 vp
Sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintö 27/1998 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

17) Hallituksen esitys laeiksi arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Hallituksen esitys 127/1998 vp
Talousvaliokunnan mietintö 24/1998 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

18) Hallituksen esitys laiksi sähkömarkkinalain muuttamisesta

Hallituksen esitys 162/1998 vp
Talousvaliokunnan mietintö 25/1998 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

19) Hallituksen esitys laeiksi kemikaalilain ja räjähdysvaarallisista aineista annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys 221/1998 vp
Talousvaliokunnan mietintö 26/1998 vp

Mietintö pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

—————
P u h e m i e s : Eduskunnan seuraava täysistunto on ensi tiistaina kello 14.

—————
Täysistunto lopetetaan kello 13.56.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Jouni Vainio

